

Dagens namn

HÅKAN HAGWALL:

Staffan Burenstam Linder

Som icke-socialist och således tillhörig den väljargrupp på vilken Sveriges regering sedan fyra år baserar sig, blir man ju lätt betryckt över att finna att den enda aktive svenske politiker som har ett någorlunda bekant namn utomlands är Olof Palme.

Ibland kan man dock i vissa kretsar höra ytterligare en omnämnas med insikt och respekt, Staffan Burenstam Linder. Men då är det egentligen inte politikern SBL utan nationalekonomen det gäller.

Staffan Burenstam Linders doktorsavhandling om handeln mellan u- och i-länder, hans stagnationsteori och inte minst den tankeväckande boken *Den rastlösa välfärds människan* är läsning som väckt minst lika stort intresse utomlands som här hemma.

Staffan Burenstam Linders originalitet och namnkunnighet som nationalekonom kan föranleda att man utomlands får höra intresserade frågor om det inte innebär en väldig förmån att ha en sådan vetenskaplig kapacitet i en regering.

Vad svarar man på sånt?

Kanske att även en ekonomiprofessor i en regering måste underordna sig politikens realiteter, vilka inte alltid står i ett tydligt positivt förhållande till intellektuell analys och ideologisk konsistens.

Staffan Burenstam Linders politiska karriär satte igång med rivstart. Han valdes in i riksdagen 1968. Mycket snart blev den unge ekonomidocenten en av andra kammarens mest uppmärksammade profiler. Genombrottet kom redan med jungfrutalet, som handlade om Duroxaffären (om nu någon kommer ihåg den skandalen från den idylliska tid då näringspolitiska fiaskon uttrycktes i miljontals och tiomil-

jontals kronor.) Premiäranförandet betecknades av nestor Bertil Ohlin som det tyngst vägande jungfrutal som hållits på länge.

Det var det första provet på Staffan Burenstam Linders mycket effektiva metod, som han sedan tillämpade ända fram till regeringsskiftet 1976. Den går ut på att man sätter sig minutiöst in i den fråga det gäller. Detta förutsätter att man har folk som hjälper till; Staffan Burenstam Linder var den första enskilda riksdagsmannen som höll sig med eget kansli. Man väljer som motståndare enbart statsråd. Man har sina debattinlägg i detalj förberedda och gör inte av med all ammunition redan från början utan kommer igen i replikerna med nya och förkrossande fakta och argument.

Man är dessutom sparsam med sina framträdanden i kammaren och ger sig inte in i debatter där inte alla de här förutsättningarna föreligger.

Staffan Burenstam Linder tog itu med den statliga näringspolitiken. Debatten om Duroxaffären följdes av uppgörelser om apotekssozialiseringen och statlig företagsamhet i allmänhet.

Staffan Burenstam Linder blev den statliga företagsamhetens mest fruktade revisor. Om man i svensk politik kan peka på ett fall där en enda politiker genom en rent politisk insats knäckt en politisk motståndare, så gäller det Burenstam Linders uppgörelser med Krister Wickman. Efter dem kunde Wickman helt enkelt inte fortsätta som industriminister.

Efter ett enda år i riksdagen hade Staffan Burenstam Linder blivit en av de absolut främsta i Moderata samlingspartiet. När mariken i början av 1970 började gunga under Yngve Holmberg nämndes Staffan Burenstam

Linder vid sidan av Gösta Bohman som den tänkbara efterträdaren.

Nu blev det inte så. När partiledarstriden fick sin lösning efter diverse egendomliga turer på partistämman där Staffan Burenstam Linder genom sina uttalanden kom att spela en mycket betydelsefull roll, stod Gösta Bohman som partiledare med Burenstam Linder som förste vice ordförande.

Vid presskonferensen efter stämman pratade Gösta Bohman om att det här nog inte skulle vara så länge och att han nog snart skulle få en mycket yngre efterträdare osv. Allt under det han menande tittade på Staffan Burenstam Linder.

Det blev inte så heller. I stället för att bli någon sorts interimspåve med främsta uppgift att förbereda sitt efterträdande blev Gösta Bohman sjuttitalets mest framgångsrika svenska politiker.

Staffan Burenstam Linders chans att bli partiledare kom 1970 och lär inte återkomma. Om det någon gång skulle bli aktuellt att utse efterträdare till Gösta Bohman torde han hämtas ur en generation än yngre än Burenstam Linder.

Inte lär Staffan Burenstam Linder bli ledsn för det.

Han har blivit handelsminister och med det är han nöjd. Det lär också departementspersonalen vara. Burenstam Linder är en av regeringens effektivaste och smidigaste departe-

mentschefer, ett "bra" statsråd.

Många hade räknat med att Burenstam Linder skulle bli industriminister när det blev dags. Men centern ville nödvändigt ha industridepartementet. Det var tur för Staffan och ett dåligt val av centern.

Staffan Burenstam Linder har en självklar och grundmurad marknadsekonomisk inställning. Som handelsminister har han att föra en ständig kamp mot allsköns krav på pillande med den fritt verkande ekonomins mekanismer. Här krävs prisstopp och importskydd. Här krävs reklamförbud, förbud mot enarmade banditer, förbud mot alkoholreklam, affärstidsreglering, förbud mot krigsleksaker. Från den svenska beskäftighetens bålverk, Konsumentverket, kommer i strid ström kraven på regleringar som på olika sätt skall sätta myndigheter i konsumentomdömet ställe osv.

För det mesta står Staffan emot. Men ibland får han ge sig för den politiska övermakten. Det är då han skriver propositioner om vilka man vet att deras författare ingen högre önskan har än att riksdagen skall avslå dem.

Allting är relativt. I Sverige måste det räknas som en framgång att raserandet av marknadsekonomi ändå sker under största möjliga motstånd från den ansvariga ministern. Allt kunde vara värre.

Så visst är Staffan Burenstam Linder en tillgång i regeringen.